

OVER CKV

Ergens snap ik wel dat het vak CKV onder vuur ligt. Het is een lastig te definiëren vak dat in eerste instantie door mensen gegeven moest worden die een ander vak als eerste en grote liefde hadden. De begripsverwarring en de willekeurige invulling per school van het vak hebben er niet aan meegeholpen het vak op de kaart te zetten.

En aan de andere kant begrijp ik het ook helemaal niet. Ik hoor bij de eerste lichting afgestudeerde docenten die specifiek voor CKV is opgeleid, het had een zwaar accent in onze kunstdocentenopleiding. Het scenario waarbij het vak dus een minder geliefd adoptiekindje is van een docent Nederlands is hoe langer hoe meer uitzondering dan regel.

Verder is er de afgelopen jaren hard gewerkt aan een wetenschappelijk onderzoek o.l.v. Barend van Heusden dat helder uit de doeken doet waar we het nu over hebben als we praten over kunst en cultuur en de relevantie ervan voor het onderwijs.

Uiteraard is Van Heusden niet de eerste die het belang van dergelijke vakken inziet en verdedigt. Ik ben zo vrij om een stuk uit 'Niet voor de winst' van Martha Nussbaum te citeren:

'In vrijwel alle landen ter wereld worden zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet en hoger onderwijs de kunsten, de niet-exactie vakken en de geesteswetenschappen wegbezuinigd. In een tijd waarin landen zich van alle nutteloze ballast dienen te ontdoen om zich op de wereldmarkt te kunnen handhaven, worden dergelijke vakken door beleidsmakers als nutteloze franje beschouwd, en daarom verliezen ze in hoog tempo hun plaats in onderwijsprogramma's en in hoofd en hart van ouders en kinderen. Sterker nog, wat we zouden kunnen aanduiden als de humanistische aspecten van de beta- en gammavakken - het fantasievolle, creatieve aspect en het aspect van rigoureuus kritisch denken - verliezen eveneens terrein doordat landen de voorkeur geven aan de korte termijnwinsten die zijn te behalen met het ontwikkelen van de nuttige en uiterst gespecialiseerde vaardigheden die nodig zijn voor het maken van winst'.

Doordat winst het oogmerk wordt gaan we de ontwikkeling van onze burgers beperken tot het opkweken van efficiënte werkers die inlevend vermogen, kritisch denken en verbeeldingskracht ontberen waar de democratie van afhangt.

De kunstvakken zijn niet de leuke franje, de bonus. Ze hebben politieke en sociale betekenis. Niet alléén deze vakken natuurlijk, maar dit zijn wel de vakken die nog altijd in de gevarenzone zitten. Van Bijsterveldt zet ons jaren en jaren achteruit. We zijn nog nooit uit de verdedigingslinie geweest en op deze manier gaat dat ook niet lukken. Het is intriest dat dit nog steeds kan en opnieuw gebeurd.

De leerlingen die geen Tekenen of Muziek in hun pakket hebben en die bij CKV, verplicht, 2 uren in de week in een lokaal denken met hun handen, ideeën ontwikkelen en kritisch reflecteren ervaren daar de meerwaarde van. Ze groeien er, worden op een ander level aangesproken en krijgen er uitdagingen die ze bij geen enkel ander vak krijgen. Hun probleemoplossend vermogen vergroot, ze worden sensitiever en ruimdenkender.

Mevrouw van Bijsterveldt denkt op deze wijze een kwaliteitsimpuls te geven. Dat is niet als redelijk argument serieus te nemen. Ik denk eerder dat de waarden die er werkelijk toe doen dreigen het onderspit te delven omdat economisch gewin voorrang krijgt. Niet nieuw, wel heel, heel schrijnend en een zeer verontrustend voorteken.

Met vriendelijke groet,

José Middendorp.